

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 351.32.019

Р. М. Богачев

кандидат філософських наук,
докторант кафедри парламентаризму та політичного менеджменту
Національної академії державного управління при Президентові України

ТЕНДЕНЦІЇ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

У статті зазначено, що рефлексія практик сучасного суспільства, дослідження теоретичної основи концепції сталого розвитку; генезис категорії «розвиток» і розгляд історичного прогресу як процесу перетворення людини із засобу суспільного розвитку в його самоціль; окреслення основних цінностей гуманістично орієнтованого суспільства на теоретико-методологічній основі творчого підходу дає змогу визначити засадничі принципи, механізми та засоби стимулювання цивілізаційного вибору на пряму поставання людини в координатах «істини-добра-краси-корисності» у всезагальній формі. Перехід до нового ставлення людини до самої себе зумовлює відповідну ритміку суспільного розвитку, динаміку поставання людини й архітектоніку людського суспільства через творчість. Це зумовлює подальші напрями наукової розвідки – проблема розподілу як трансгресії, надлишковості й мережевості.

Ключові слова: розвиток, логіка, світогляд, людина, суб'єкт, об'єкт, творчість, гуманізм.

Постановка проблеми. Сьогодення характеризується переходом від класичної до холічної парадигми мислення: «ціле більше, ніж сума частин», «міркуй глобально, а дій локально» тощо. Синергетика має виявляти свої особливі переваги під час вивчення надскладних, ієрархічних, відкритих систем» і «розкриває інтегративний потенціал, ціннісні настанови постмодернізму на міжкультурний, міждисциплінарний діалог» [10]. У реальності маємо інше.

Унаслідок соціальної інтеграції в Західній Європі та Північній Америці в кінці ХХ – початку ХХІ століть відбувається активне заміщення національного суспільства мультикультурним. Цьому сприяє руйнування старих (індустріальних) соціально-політичних зв'язків, загальна атомізація суспільства. Навіть в економічній сфері результати глобалізації вже ставляться під великий сумнів. Більшу того, на початку ХХІ століття дуже посилюється самодостатність у групі розвинених держав-сеньйорів і складається стійка, доволі велика група надійно законсервованих у своїй економічній відсталості й політичній залежності країн-кріпаків. Саме останні, не маючи власних ресурсів і будь-яких преференцій у міжнародному розподілі праці, її

результатів тощо, змушені беззастережно «інтегруватися» або відправляються на узбіччя історії взагалі.

Уже в останні роки ХХ століття на тлі процесів глобалізації істотним чинником розвитку стає прогрес політтехнологій як механізмів навмисних маніпуляцій людьми. Замість людини, формується *людина-ціль*, замість людей – *біомаса*, «*електорат*». І самі люди перетворюються на цифри, які покійно та приречено дозволяють себе додавати, віднімати, порівнювати відсотки.

І результат – системна криза сьогодення, а точніше криза кризового способу життя (Б. Новіков), реальна можливість для більшості країн утратити не тільки власну *суб'єктність* в історичному процесі, а навіть й *суб'єктивність* та ідентичність, тобто незалежність.

А як же гуманізм Давньогрецької філософії, гуманістичні інтенції християнства, антропотези доби Відродження або антропоцентризм Нового часу? Європейська цивілізація постає на принципі раціоналізму. Із моменту Великого виклику силам природи людина здійснює послідовне подолання стихій природного, культурного й психологічного буття; упорядковує їх,

освоює та пристосовує під себе за принципами економічності й ефективності, рідше – етичності й естетичності, на жаль, лише час від часу – гармонійності. Джерелами раціоналістичної мотивації є острах перед стихіями хаосу та тяжіння переформувувати простір на засадах передбачуваності.

Але чомусь останнім часом раціональність критикується як за недовіру до масової свідомості, що характеризується традиціоналізмом і ефективністю, так і за розмежування з гуманітарною елітою, яка дезорієнтована та дезадаптована в утилітарному й функціонально-структурованому суспільстві. А тут ще й парадокс раціональності: підвищення рівня керованості за рахунок зниження різноманітності об'єкта управління (О. Панарін).

Зокрема, після становлення феномена міжнародної економіки та розгортання «холодної війни» в 50–60-ті роки ХХ століття технократична еліта під гаслами глобалізації знижує культурну різноманітність суспільства, знищуючи рудименти до-технічної культури. А із 1980-х років економічна еліта під гаслами неолібералізму починає «монетарну» революцію й демонтаж усіх «неринкових» соціально-економічних, суспільно-політичних і соціокультурних форм: задаються безальтернативні правила гри в лабіринті випадковості, зовнішніх, суто функціональних зв'язків, «вільного», такого, що скеровується антигуманістичними детермінантами, ринкового простору.

Саме на тлі агресивних процесів глобалізації за умови тотальної лібералізації всіх сфер суспільного життя розгортаються різні модули дезінтеграції людини-людей-людства. У чому причини цього? Вони осмислені та опрацьовані багатьма сучасними дослідниками. Так, поряд із *концепцією «золотого мільярда»* однією з найбільш плідних альтернатив обґрунтування майбутнього людства є *концепція сталого розвитку*, яка має на меті запобігти спробам певних груп через маніпулювання суспільною свідомістю здійснювати вплив на суспільне буття, консервувати посталі його форми. Але набувши де-факто теоретичного статусу, говорити про статус де-юре надто зарано.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У межах функціональної концепції Т. Парсонс, один із засновників теорії соціальних систем, розглядає процес формування та розвитку соціальних систем як процес інтеграції, взаємопроникнення цінностей і потреб у процесі функціонування чотирьох підсистем: *економіч-*

ної (функція адаптації), *політичної* (функція цілевстановлення), *нормативної* (функція контролю), *ціннісної* (функція відтворення цінностей). Формування гармонійної системи пов'язано зі становленням універсальної правової системи, а також підвищенням ролі символічних посередників (грошей, мови тощо). На жаль, сьогодення свідчить про розбалансування цих функцій, а спроби відновити гармонійність соціальної системи через адаптацію та цілевстановлення не дають очікуваного результату.

Після виходу в 1972 році книги Д. Медоуза «Межі зростання» уявлення про сталий розвиток, ідеї О. Богданова, академіка АН СРСР М. Бухаріна та опрацювання ноосферного підходу В. Вернадського, згідно з якими раціональна людська діяльність є головним фактором розвитку, закладають основу сучасних уявлень про суспільний розвиток [9].

У межах діяльнісного, а потому творчого підходу в останній чверті ХХ – на початку ХХІ століть робляться спроби подолати перешкоди на шляху суспільного розвитку. Виключно гуманістичні інтенції можна відчутти крізь призму надбань авторів цього напрямку: Г. Батіщева, М. Злотіної, Е. Ільєнкова, В. Іванова, Г. Давидової, А. Канарського, М. Ліфшиця, Л. Науменко, Б. Новікова та інших [2; 4; 5; 7; 8]. Так, у межах творчого підходу формується методологічне підґрунтя нового *світовідношення*, нових підходів до незворотних, спрямованих і закономірних змін на основі механізмів самоорганізації та самодіяльності, побудови так званої нової матриці «інакше-можливого» (О. Панарін). Відповідно, формулюються нові категорійні блоки: розмежування (рос. распределение) (Б. Новіков), мереживо-мереживість-мережування (Б. Новіков, Р. Богачев), надлишковість (А. Мельниченко, А. Іщенко), безмірність тощо.

З'являються терміни суспільного відтворення: виробництво речей – виробництво ідей – виробництво людей; від суспільства «трудолюбивих» (рос.) до суспільства «творчих» (рос.) (Б. Новіков); формотворення – культуротворення – свободотворення; біосфера – ноосфера – креатосфера (Б. Новіков, А. Мельниченко, Р. Богачев). Така ритміка дає змогу принципово по-новому осягти процес соціалізації та суспільного розвитку загалом, але потребує перманентної рефлексії стану й постійного опрацювання відповідних тенденцій і перспектив.

Водночас теоретична основа концепції сталого розвитку – ноосферний підхід В. Вернад-

ського, стає плідною основою для постановки та вирішення соціально-філософських і загальносистемних проблем у працях М. Згуровського, З. Герасимчук, С. Дорогунцова, О. Ральчук, Л. Мельник, А. Мельниченка, Н. Багорова, В. Геєця, Б. Данилишина, М. Долішньої, І. Недіна, А. Гранберга, В. Матросова, М. Моїсєєва й ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Але й до цього часу залишається багато спірних питань, які породжують спроби спростувати гуманістичний потенціал *концепції сталого розвитку* [9], здійснити перевтілення на засадах мальтузіанства сучасних теорій управління з метою збереження status quo окремих політичних і соціальних груп, тобто збереження відповідного стилю й способу життя за рахунок інших. Тому без створення міцного методологічного та методичного фундаменту, дійсно наукового обґрунтування дій на всіх рівнях системи управління вирішити проблему суспільного розвитку неможливо.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є рефлексія категорій «розвиток» та «історичний прогрес» як процесу перетворення людини із засобу суспільного розвитку в його самоціль; окреслення основних цінностей гуманістично орієнтованого суспільства, проблем гуманізації суспільного життя, механізмів їх вирішення; визначення засадничих принципів, механізмів і засобів стимулювання цивілізаційного вибору на пряму поставання людини, що є особливо актуальним щодо політичної еліти й суспільства загалом.

Виклад основного матеріалу. Питання суспільного розвитку знаходяться в полі зору мислителів і філософів із найдавніших часів. Видатні мислителі людства – Платон, Аристотель, Августин Блаженний, Н. Макіавеллі, Т. Мор, Б. Спіноза й ін. – розглядають проблеми людини та суспільства як важливу складову своїх систем знання-пізнання світу. Одним із центральних понять стає поняття «суспільство».

Поняття «суспільство», «громадський», «соціальний» надзвичайно поширені, використовуються в різних значеннях. Поняття «суспільство» може означати й частину матеріального світу, яка відокремлюється від природи, і певний період, ступінь у розвитку історії. І взагалі в процесі історичного розвитку суспільної думки цей термін набуває різного змістового наповнення та різних формальних інтерпретацій. Особливо варто виокремити погляди на суспільство як певну систему, що розвивається.

Мислителі античності розуміють суспільство як частину Космосу, тому природним є розгляд суспільства як продовження природних і космічних закономірностей. І ось на вершині давньогрецької філософської думки категорії Аристотеля («дія», «володіння», «страждання») формують основне суспільне відношення – суб'єкт-об'єктне, що стає основою соціальних відносин і поставання людини протягом наступних тисячоліть; матрицею-патерном суспільної взаємодії; «таким, що породжує відношення», за Л. Виготським.

На жаль, історичний характер розбіжності сутності й існування людини, засобом подолання чого є **основне суспільне відношення**, дає змогу констатувати, що суб'єкт-об'єктний тип зв'язків і відносин (вплив, наказ, володіння, примус, пригнічення, гноблення як модуси однобічної, деформованої, розірваної у своїй основі взаємодії) в реальності стає основою формування *людини економічної*. І хоча породжується людина як сукупність відносин і взаємозв'язків, але, на жаль, не завжди породжується людина в ній.

Одна із ранішніх змісто-форм матриці-патерну породжуючого відношення – це християнська релігія як місток від Убогого до Бога-творця. Тому для релігійних концепцій доби Середньовіччя устрій і мета суспільства божественно визначені, спрямовані на очищення, просвітлення людини для зустрічі з богом. Формуються відповідні концепції взаємовідносин людини й держави.

У Новий час саме гуманістичні максими часів Давньогрецької класичної філософії стимулюють розгортання гуманістичних інтенцій християнства й теорій доби Відродження. Ще Євангеліє від Матвія окреслює контури нових *суб'єкт-суб'єктних зв'язків*. Але, незважаючи на це, навіть учення Христа про те, що належить любити ворога свого та підставляти йому ліву щоку, коли вдарили по правій, не знищує давній лозунг «око за око, зуб за зуб». Тому в суспільстві чітко виконується третій закон Ньютона: закон дії та протидії – для соціальної форми руху. Водночас, з одного боку, прогресують природознавчі інтенції *ідеї розвитку*: І. Кант застосовує ідею розвитку для пояснення походження Сонячної системи, Ж.Л. Бюффон пов'язує її з історією Землі, Ж.Б. Ламарк використовує її для пояснення еволюції живого, І.Г. Гердер – для опису історії культури, Ч. Дарвін розглядає принцип розвитку як основний принцип біології.

З іншого – у філософії Нового часу в межах теорії приватного права й суспільного договору формується нове уявлення про суспільство: виникнення держави та права є результатом свідомої угоди між людьми. Тому Т. Гоббс за собом захисту від егоїстичної природи людей, яка призводить до *Bellum omnium contra omnes* (лат) – «війни всіх проти всіх», бачить лише чітке суб'єкт-об'єктне форматування суспільства через визнання необхідності захисту в особі нового суверена – держави. Дж. Локк убачає в державі незалежного суддю, своєрідного опікуна для підопічного – народу. А в сутності – це турбота, щоб в жодному разі людина не змогла відчутися себе в БЕЗПЕЦІ, без-ОПІКИ, яку нав'язано ззовні; відчутися себе дійсним суб'єктом процесу історієтворення.

Більше того, навіть найрадикальніша концепція суспільного договору та народного суверенітету Ж.-Ж. Руссо і класичний варіант теорії поділу влади Ш. Монтеск'є не здатні подолати подальше протиставлення об'єкта й суб'єкта.

І. Кант гостро відчуває таке «диявольське» роздвоєння світу, закладає філософські основи правової держави. Відповідно до його думок, людина є істотою, яка існує серед інших членів роду, має потребу в господарі. Цей універсальний пан – рід людський. Тому у відносинах раба та пана – об'єкта й суб'єкта впливу – нічого не змінюється та змінитися не може. Але влада має бути обмежена правом, і в правовій державі громадяни керуються вмінням розуму й моральними нормами-вимогами категоричного імперативу, яким активізується запобіжний вплив інтенцій суб'єкт-суб'єктних взаємодій.

Потому – революційні зміни та принципи французького революційного законодавства в «Декларації прав людини та громадянина» 1789 року. Але у Франції з часом відновлюється диктатура й монархія. Так формується уявлення і змістовно наповнюється поняття «суспільство» загалом. Дійсно, у ці часи людина робить потужні кроки до досконалості, до пізнання себе самої. Поєднуються дослідження феноменів *розвитку та суспільства*.

Німецька класична філософія в особі Г.В.Ф. Гегеля формулює *ідею розвитку* як аналітично-синтетичну категорію, що є результатом здійснення суперечностей прогресу-регресу, життя-смерті тощо, і новий формат мислення – діалектичну логіку як логіку розвитку; у філософській системі Г.В.Ф. Гегеля формулюється ідеалістичний підхід до *суспільства як соціаль-*

ної системи, яка розвивається, визначається напрям *розвитку людського суспільства*.

Тому й наступний крок – політико-правова теорія Г.В.Ф. Гегеля, його діалектика раба та пана, «всесвітня філософія як прогрес усвідомлення свободи». При цьому протилежності взаємопереходять одна в одну, взаємно перетворюються і взаємно виражаються одна в іншій, через інше й для іншого. Пізніше Г.В.Ф. Гегель відокремлює громадянське суспільство як сферу приватних (майнових тощо) інтересів від держави. У форматі логіки Аристотеля з її суб'єкт-об'єктним основним відношенням раб не про свободу мріє, а про власних рабів. У форматі логіки Г.В.Ф. Гегеля відбувається взаємне проникнення протилежностей: «Пан є рабом свого раба, а раб є паном свого пана». Безумовно, на вершині історичного процесу кожна людина стає вільною в-собі-та-для-себе; не тільки в можливості, а й у дійсності. Але чомусь і досі «раб не може без пана, а пан – без раба»; і досі вирує «*війна всіх проти всіх*», що стимулюється новими способами втілення принципу «розділяй і володарюй».

Чому? І в формальній логіці, і в буденному житті свобода особистості – *реальна* – закінчується там, де починається свобода іншого. Так виникає й до певної міри розгортається – але не здійснюється – діалектична суперечність *Суб'єкта й Об'єкта*, Внутрішнього та Зовнішнього [4]. Тому в реальності так не хочеться обмежувати власну свободу для її поширення на новому рівні взаємного проникнення – «слияння в неслияном» (рос). Набагато простіше зневажити, понівечити, поруйнувати свободу іншого, тим самим механічно розширюючи межі власної «свободи та гідності», але в форматі павутиння суб'єкт-об'єктних відносин. Лише в діалектичній логіці через гегелівські категорії «міра» і «зняття» здійснюється заперечення меж власної самості зі збереженням належного. У цій логіці розвитку *свобода дійсна* починається зі зняттям особистої самості: там, де закінчується людина, починаються люди; там, де закінчуються люди, починається людство [7]. Це відбувається лише за умов констатації історичного характеру розбіжності сутності й існування людини.

Поряд із цим варто окремо зупинитися на протилежності поняттю «розвиток» – понятті «звиття». Саме воно фігурує поряд із поняттям «розвиток» ще в стародавній філософській традиції, варто відзначити, що між згортанням і розгортанням (*complicatio-explicatio*) М. Кузанського, з-виттям і роз-виттям (*enveloppemens –*

developpemens) Г. Лейбніця та імпліцитністю – експліцитністю (im-plicatio – ex-plicatio) сучасних філософів різниця доволі незначна.

Так, Л. Карсавін відзначає, що розвиток (e-volutio, ex-plicatio, Ent-wicklung, development), на противагу звиттю (in-volutio, im-plicatio, Ein-wicklung, en-velopment), є розгортанням, розкриттям чогось потенційно, але тільки потенційно даного, тобто актуалізацією того, що не минуло, збагаченням буття. Саме ці поняття, як і монадологія Г. Лейбніця загалом, є однією із базових засад метафізики всеєдності, філософської рефлексії категорій «*всеєди-не*», «*всеєдність*» у межах живого та невичерпного за своєю творчою потугою світу у працях М. Лоського, П. Флоренського, С. Булгакова, С. Франка, І. Ільїна, Л. Карсавіна. Ці філософи здійснюють спробу розкрити зміст об'єктивної гармонійної та органічної множинної єдності в дійсності як *взаємопроникнення у творчому спілкуванні*, тобто обґрунтувати неминучість зміни основного суспільного відношення на суб'єкт-суб'єктне, а краще – суб'єктно-суб'єктісне. Звідси й *симфонічна особистість* Л. Карсавіна, органічне та неорганічне тіло людства як *всезагальне чуттєвище* В. Соловйова.

Саме тому ми й констатуємо, що в межах діяльнісного, а потому й творчого підходів здійснюється подолання джерела цієї розбіжності – старого основного суспільного відношення. Відбувається актуалізація можливості об'єктивної гармонійної й органічної множинної єдності як взаємопроникнення у творчому спілкуванні, суспільного розвитку загалом.

Висновки і пропозиції. Використання творчого підходу для збагачення концепції сталого розвитку дає змогу обґрунтувати необхідність рішучої, якісної, **революційної зміни самого способу ставлення ЛЮДИНИ ДО СЕБЕ**, узагальнити напрями й характер сходження від суб'єкт-об'єктного до суб'єкт-суб'єктного, а по-

тому – суб'єктісно-суб'єктного типу взаємодій (див. таблицю 1). А також зафіксувати відповідні показники та етапи щодо ритміки, динаміки й архітектоники суспільного розвитку; запропонувати відповідний понятійний апарат щодо поставання людини як суб'єкта історії, культурно-історичного процесу; як дійсної суб'єктності в просторі, хронотопі дійсної культури, у якому основною умовою діяльності людини стають діалог, співробітництво як основа суб'єкт-суб'єктних взаємовідносин, а далі – поліфонія суб'єктно-суб'єктних взаємовідносин у царині «живого спілкування».

Розмежування як постійний вихід за власні межі, *надлишковість* (рос. избыточность) як джерело невичерпаності й нестримності, індикатор життєздатності – корелят пасіонарності Л. Гумельова, *мережування* суб'єктно-суб'єктісних відносин як невичерпне джерело повноти своєрідності, самостійності й самодіяльності кожного-багатьох-усіх стають новими принципами мислення та організації життя, що потребують подальшого дослідження, теоретичного обґрунтування і практичного втілення.

Саме це і є атрибутами дійсної свободи кожного-багатьох-усіх у сходженні до *креатосфери*. Вони актуалізуються в процесах *трансценденції*, *трангресії*, не в розділенні чи протиставленні, а у взаємному проникненні – «злитті» з іншими-багатьма-всіма, у процесі розмежування постає людина як суб'єкт історичного процесу, дійсна суб'єктність, людина-творець, «Господар і Володар усього минушого-сущого-прийдешнього».

Саме такі гуманістичні інтенції щодо всебічного розвитку всіх здібностей, сутнісних сил людини стають реальним принципом планування, реальної організації економіки, реальним принципом інженерно-технічної думки, організації школи та всіх інших інституцій – реальними принципами продукування загальнолюдської культури, суспільного розвитку та відтворення загалом.

Таблиця 1

Поставання людини в процесі суспільного розвитку

Критерії поставання людини	Людина економічна	Людина суспільна	Людина-творець, повністю усупільнена
Система суспільного відтворення	Виробництво речей	Виробництво ідей	Продуктування людей
Основне суспільне відношення	Суб'єкт-об'єктні	Суб'єкт-суб'єктні	Суб'єктно-суб'єктні
Принцип організації зв'язків	Розподіл діяльності	Розподіл самодіяльності	Творчість як розподіл самодіяльності й самодіяльнісний розподіл
Форма організації зв'язків	Ієрархічні зв'язки	Вертикальні та горизонтальні взаємозв'язки. Мережа	Мереживо взаємозв'язків
Тип управління	Авторитет влади	Влада авторитету професії	Влада конкретного виду творчості

Список використаної літератури:

1. Босенко В.А. Воспитать воспитателя. Заметки по философским вопросам педагогики и педагогическим проблемам философии / В.А. Босенко – К. : Всеукраинский союз рабочих, 2004. – 352 с.
2. Босенко В.А. Всеобщая теория развития / В.А. Босенко. – К., 2001. – 470 с.
3. Вебер М. Избранное. Образование общества / М. Вебер ; пер. с нем. – М. : Юрист, 1994. – 704 с.
4. Злотина М.Л. Диалектика / М.Л. Злотина ; отв. ред. Ю.А. Мелков. – К. : ПАРАПАН, 2008. – 264 с.
5. Ильенков Э.В. Об идолах и идеалах / Э.В. Ильенков. – М. : Наука, 1968. – 319 с.
6. Новиков Б.В. Двадцать шесть тезисов об управлении и власти / Б.В. Новиков // Сучасні проблеми управління : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 листопада 2009 р., м. Київ. – К. : НТУУ «КПІ», 2009. – 344 с. – С. 82–84.
7. Новиков Б.В. Творчість як спосіб здійснення гуманізму / Б.В. Новиков. – К. : НТУУ «КПІ», 1998. – 310 с.
8. Науменко Л.К. Матеріалізм і постмодернізм / Л.К. Науменко // Матеріалізм та емпіріокритицизм – шедевр світової філософської думки : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 27–28 листопада 2008 р. – К. : НТУУ «КПІ», 2008. – С. 159–160.
9. Тульчинська С.О. Управління у сфері освіти і науки як фактор забезпечення сталого розвитку держави та регіонів : [монографія] / С.О. Тульчинська, А.А. Мельниченко, О.А. Акімова. – К. : Видавництво ВП «Едельвейс», 2012. – 352 с.
10. Хакен Г. Синергетика. Ієрархії неустойчивості в самоорганізуючих системах і устроях / Г. Хакен. – М. : Мир, 1985. – 236 с.

Богачев Р. М. Тенденции общественного развития

В статье отмечено, что рефлексия практик современного общества, исследование теоретической основы концепции устойчивого развития; генезис категории «развитие» и рассмотрение исторического прогресса как поэтапного превращения человека из средства общественного развития в его самоцель; определение основных ценностей гуманистически ориентированного общества на основе теоретико-методологической базы творческого подхода позволяет определить основные принципы, механизмы и средства стимулирования цивилизационного выбора направления становления человека в координатах «истины-добра-красоты-пользы» во всеобщей форме. Переход к новому отношению человека к самому себе предопределяет соответствующую ритмику общественного развития, динамику становления человека и архитектонику человеческого общества в целом. Это очерчивает дальнейшие направления научной разведки – проблематика распределения как трансгрессии, избыточность и кружево «живого общения».

Ключевые слова: развитие, логика, мировоззрение, человек, субъект, объект, творчество, гуманизм.

Bogachev R. The tendencies of the social development

On the basis of the characteristics of modern society and the theoretical basis of the concept of sustainable development we have opened a process for the formation of The Decent Man in The Decent Society. Genesis of the Category "Development" and the review of the historical progress as a process of the humans' transformation and the social development. These identify the problems of the humanization of a social life on the theoretical and methodological basis of the Creativity's study. Author proposes and determines the fundamental principles, mechanisms and means to stimulate civilizational choice of human and the present society in the coordinates of the truth, the goodness, the beauty and the utility. The transition to a new relationship of Man to himself determines appropriate rhythm of social development, the dynamics of the creation of the Human and the architectonic of the Human society in the process of the Creativity. These cause further directions of scientific exploration – humanes' transgression, redundancy and 'lacing of live communication'.

Key words: development, logic, philosophy, people, subject, object, creativity, humanism.